

کامل ترین مرجع آموزشی و کاربردی نرم افزار

ANSYS^{v11}

به تالیف: علیرضا پور پروانه و زهرا بازرگانی
(اعضای هیئت علمی خانه مهندسی شیمی ایران)

پاسکزاری

خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیصم ساخته تا در سایه درخت پر بار
و جودشان در راه کسب علم و دانش تلاش نمایم و هر واژه که با قلم، پیروزی مرا به ثمر نشانده
است، بوسه پاسی باشد بر دستان پر برکت و دم مسیحانی شان که، همواره بذر امید را در دلم
کاشتند.

جهت کسب اطلاعات بیشتر و خرید آنلاین این کتاب به وب سایت رسمی «خانه مهندسی شیمی ایران» به آدرس زیر مراجعه فرمایید:

www.ChemeHome.Com

تقدیم به مقدس‌ترین واژه مادر لغت نامه دلمان

پدر و مادر

دعایان را همیشه بدرقه راهمان کنید تا همراه همیشگی سخط ایمان حضرت دوست باشد و بندگان

نیکویی او و گام‌های استوار در راه او...

پیشگفتار

در دنیای امروز با پیشرفت تکنولوژی و همت محققین، نرم افزارهای شبیه سازی متفاوتی به بازار عرضه شده، که علیرغم قدمت کم، با توجه به کاربرد وسیع آن در بسیاری از زمینه ها در سال های اخیر مورد استقبال بسیاری از دانشجویان، اساتید، محققین و صنعت گران قرار گرفته است که به کاربران خود جرات ارائه و برآورد ایده هایشان را می دهند. شبیه سازها نمونه ای از این نرم افزارها هستند که به شما امکان طراحی یک واحد و بررسی تغییر در هر یک از اجزا آن را می دهند. اسپن هایسیس از جمله نرم افزارهای شبیه سازی است که به سبب کاربرد آسان و بانک اطلاعاتی گسترده مورد توجه کاربران زیادی در سراسر دنیا قرار گرفته است. با استفاده از این نرم افزار می توان واحدهای مختلف صنعتی را شبیه سازی کرد و یا در راستای بهینه سازی واحدهای فرآیندی موجود گام برداشت. همچنین می توان محاسبات تئوری صورت گرفته را با خروجی نرم افزار مقایسه کرد و صحت آن ها را مورد بررسی قرار داد.

کتاب حاضر حاصل گردآوری تجربیات آموزشی مولفان در صنعت و دانشگاه های کشور و همچنین استفاده از این نرم افزار در تحقیقات علمی می باشد. مطالب این کتاب طوری طراحی شده است که کاربران با خواندن آن اصول طراحی و شبیه سازی را فرا گیرند. فصل اول به عنوان مقدمه کتاب، شامل آشنایی مختصری با نرم افزار است و از فصل دو به بعد کار با نرم افزار شروع می شود. در فصل دوم سعی شده توضیحات کاملی در خصوص آیکون های موجود در هر پنجره ارائه شود و اطلاعات خوب و پایه ای از جمله تعریف ترکیبات، چگونگی انتخاب معادلات حالت و تئوری استفاده شده در حل مسائل را در اختیار خوانندگان قرار می دهد، که شاید بتوان آن را یکی از نقاط قوت کتاب دانست. از فصل سوم به بعد واحدهای مختلف صنعتی، شبیه سازی و مورد بررسی قرار گرفته اند. نکته ای که در مورد این کتاب، آن را از سایر کتاب های آموزشی متمایز می کند جنبه عملی و تئوری آن است. بدین صورت که خواننده این کتاب نه تنها نحوه کار با نرم افزار و شبیه سازی واحدهای صنعتی مختلف را فرا می گیرد، بلکه با تک تک تجهیزات موجود در واحد آشنا می شود و اطلاعات جامع و کاربردی از هر کدام دریافت می کند. همچنین در تعدادی از فصول به منظور آشنایی با الگوریتم محاسباتی نرم افزار و همین طور درک بهتر ارتباط بین آموخته های علمی تحت عنوان های درسی و کاربرد آن ها در عمل، محاسبات تعدادی از واحدها به صورت دستی و

کاملاً تئوری صورت گرفته و در انتها با نتایج خروجی نرم افزار مورد مقایسه قرار گرفته است. آموزش همراه با مثال های عملی نکته مثبت دیگری است که در مورد این کتاب وجود دارد. هدف از انتخاب این نوع آموزش همراه کردن خواننده با کتاب و جلوگیری از خستگی اوست. در این کتاب به جای ترجمه صرف راهنماهای موجود برای این نرم افزار، مثال ها، تفاسیر و اصول هدفمندی برگرفته از متون معتبر علمی قرار داده شده است که برای دانشجویان رشته های مهندسی شیمی و نفت در هر مقطعی مناسب می باشد. همچنین تمامی مثال ها و مطالب موجود در این کتاب به وسیله آخرین نسخه موجود در بازار این نرم افزار با نام Aspen Hysys ورژن ۹ و ۱۱ طراحی و آموزش داده شده است.

بدیهی است هیچ اثر علمی، ادبی و یا هنری نمی تواند مبرا از عیب و نقص باشد، از این رو از اساتید، دانشجویان، محققان و صنعتگران محترم خواهشمندم هرگونه پیشنهاد و یا انتقادی را که در راستای بهتر شدن این اثر در چاپ های بعدی لازم می بینند، به آدرس پست الکترونیکی خانه مهندسی شیمی ایران ChemeHome.info@gmail.com ارسال نمایند. امید است که این زحمت ناچیز ضمن قبولی در پیشگاه الهی، مورد توجه صاحب نظران و علاقه مندان در این زمینه قرار گیرد. در پایان لازم می دانیم تا مراتب تشکر و قدردانی خود را از زحمات و همکاری دکتر سیروس عمار سعیدی و مهندسین فرید قنبرپور، کیوان تقی بیگلی اصل و یوسف برمور که با علاقه خاص در نشر این کتاب باعث دلگرمی اینجانبان شدند را اعلام نماییم. همچنین از جناب آقای مهندس میلاد مقصودی اکبری مدیریت محترم خانه مهندسی شیمی ایران به سبب پشتیبانی و کمک های دوستانه و زحمات دلسوزانه ایشان نهایت تشکر را داریم.

با احترام

علیرضا پورپروانه

زهره بازرگانی

فهرست مطالب

۳۹	فصل اول: مقدمه‌ای بر نرم‌افزار Aspen Hysys
۴۱	معرفی نرم‌افزار HYSYS و توانایی‌ها و امکانات آن
۴۲	فایل‌های قابل اجرا در نرم‌افزار HYSYS
۴۴	فصل دوم: مرور کلی بر نرم‌افزار
۴۵	Quick Access Bar
۴۵	Environment Buttons
۴۶	Properties Environment
۴۶	Simulation Environment
۴۷	Safety Analysis Environment
۴۷	Energy Analysis Environment
۴۸	Navigation Pane
۴۹	Ribbon
۵۰	ساخت یک پرونده جدید و شروع شبیه‌سازی
۵۱	Component Lists
۵۱	Fluid Package
۵۱	Petroleum Assay
۵۱	Oil Manager
۵۱	Reactions
۵۱	Component Maps
۵۱	User Property
۵۱	لیست ترکیبات
۵۲	افزودن جز جدید از بانک اطلاعاتی هایسیس
۵۵	افزودن جز جدید از بانک اطلاعاتی Aspen Properties
۵۶	افزودن ترکیبات فرضی
۵۹	ویرایش و مدیریت ترکیبات فرضی
۶۱	مشاهده خواص ترکیبات
۶۴	ویرایش خواص ترکیبات

۶۶	وارد کردن ساختار مولکولی ترکیبات فرضی.....
۷۰	بسته سیالات (Fluid Package).....
۷۰	بسته خواص (Property Package).....
۷۱	افزودن بسته سیالات.....
۷۳	انتخاب مناسبترین Property Package.....
۷۴	دسته بندی بسته‌های خواص.....
۷۴	معادلات حالت.....
۷۴	Peng-Robinson.....
۷۵	اختصاص روش محاسبه آنتالپی.....
۸۰	Soave-Redlich-Kwong.....
۸۲	Kabadi Danner.....
۸۳	Lee Kesler Plocker.....
۸۴	Peng-Robinson Stryjek-Vera.....
۸۵	Generalized Cubic EOS.....
۸۶	Sour SRK و Sour PR.....
۸۷	SRK-Twu و PR-Twu.....
۸۷	Twu Sim Tassone.....
۸۷	Zudkevitch Joffe.....
۸۷	Benedict Webb Rubin Starling.....
۸۷	Cubic-Plus-Association Method.....
۸۸	مدل‌های اکتیویته.....
۹۱	Chien Null.....
۹۲	van Laar.....
۹۳	Margules.....
۹۳	Wilson.....
۹۴	Non-Random-Two-Liquid (NRTL).....
۹۴	Extended & General NRTL.....
۹۵	UNiversal QUAsi Chemical (UNIQUAC).....
۹۵	Grayson Streed.....
۹۶	مدل فشار بخار.....

۹۷	Acid-Gas	بسته‌های
۹۷	ASME Steam	
۹۸	Clean Fules Package	
۹۸	Glycol Package	
۱۰۷	Stability Test	سربرگ
۱۱۲	Tabular	
۱۲۲	Note	
۱۲۴	Petroleum Assays	
۱۲۵	Oil Manager	
۱۲۵		ایجاد برش نفتی جدید
۱۲۷	Input Data	سربرگ
۱۳۵	Calculation Defaults	سربرگ
۱۳۵	Working Curve	سربرگ
۱۳۵	Plots	سربرگ
۱۳۶	User Curves	سربرگ
۱۳۶	Note	سربرگ
۱۳۶	Oil Manager	افزودن یک مخلوط در
۱۳۶	Data	سربرگ
۱۳۸	Table	سربرگ
۱۳۹	Property Plot	سربرگ
۱۳۹	Distribution Plot	سربرگ
۱۳۹	Composite Plot	سربرگ
۱۴۰	Plot Summary	سربرگ
۱۴۰	Correlation	سربرگ
۱۵۳	Reactions	
۱۵۳		ایجاد یک مجموعه واکنش
۱۵۶	Conversion Reaction	
۱۵۷		اطلاعات مورد نیاز واکنش‌های تبدیلی
۱۵۷	Rxn Phase	
۱۵۸	Equilibrium Reaction	

۱۵۹	اطلاعات مورد نیاز واکنش‌های تعادلی.....
۱۶۳	Heterogeneous Catalytic Reaction.....
۱۶۵	اطلاعات مورد نیاز واکنش‌های کاتالیستی ناهمگن.....
۱۶۶	Reaction Rate.....
۱۶۷	Kinetic Reaction.....
۱۶۷	اطلاعات مورد نیاز واکنش‌های سینتیکی.....
۱۶۸	Simple Rate Reaction.....
۱۶۸	اطلاعات مورد نیاز واکنش‌های ابتدایی.....
۱۷۱	فصل سوم: واحد تصفیه آب ترش پالایشگاه.....
۱۷۱	اهداف.....
۱۷۳	طرح شماتیک واحد تصفیه آب ترش.....
۱۷۳	شبیه‌سازی.....
۱۷۴	تعریف جریان ماده.....
۱۷۸	مخزن ذخیره.....
۱۸۴	پمپ.....
۱۸۴	انواع پمپ.....
۱۸۴	پمپ دینامیکی.....
۱۸۴	پمپ سانتریفیوژ.....
۱۸۵	عملکرد پمپ سانتریفیوژ.....
۱۸۵	پمپ جابجایی مثبت.....
۱۸۵	پمپ گردشی یا دنده ای.....
۱۸۶	پمپ رفت و برگشتی.....
۱۸۷	کاویتاسیون.....
۱۸۹	مبدل پوسته و لوله.....
۱۹۰	انتخاب محل عبور سیالات.....
۱۹۱	رسوب مبدل‌ها.....
۱۹۳	Rigorous Shell&Tube Model.....
۱۹۴	Simple End Point Model.....
۱۹۷	Simple Weighted Model.....
۱۹۹	Simple Steady State Rating Model.....

۱۹۹Dynamic Rating Model
۲۰۹برج تقطیر
۲۱۰تقطیر ناپیوسته
۲۱۰تقطیر پیوسته
۲۱۲Aspen Hysys در برج های تقطیر
۲۱۶ریویلر
۲۱۹Reboiler Once-Through
۲۱۹Reboiler Circulation without baffle
۲۲۰Reboiler Circulation with baffle
۲۲۶ادامه توضیحات پنجره Specs
۲۴۱شیر کنترل
۲۴۴کولر هوایی
۲۵۵فصل چهارم: طراحی هیدرولیکی برج های تقطیر سینیدار
۲۵۷اهداف
۲۵۷طرح شماتیک برج تقطیر Shortcut، برج تقطیر اصلی و محیط داخلی آن
۲۵۷مراحل طراحی هیدرولیکی برج تقطیر سینیدار
۲۵۸مرحله اول: موازنه جرم، تعیین تعداد سینی تنوری و دستیابی به حداکثر و حداقل دبی فاز مایع و بخار
۲۶۷مرحله دوم: جمع آوری و تخمین خصوصیات فیزیکی
۲۶۷مقطع بالایی برج
۲۶۸مقطع پایینی برج
۲۷۱برج های تقطیر سینی دار
۲۷۲اجزاء و مشخصات ایترنال برج های تقطیر سینی دار
۲۷۳بدنه برج
۲۷۷عایق کاری جداره بیرونی برج
۲۸۰Manhole
۲۸۱قطر برج
۲۸۱Feed
۲۸۲فاصله بین سینی ها
۲۸۳دانکامر
۲۸۶بند خارجی و بند داخلی

۲۸۸Manway
۲۸۸Beam
۲۸۹Tray
۲۹۱انواع سینی های برج تقطیر سینی دار.....
۲۹۱Sieve Tray
۲۹۲Valve Tray
۲۹۵Bubble Cap Tray
۲۹۶Chimney Tray
۲۹۸Dual flow tray
۲۹۸High Performance Tray
۲۹۹Cartridge Tray
۳۰۲Pass
۳۰۳عیوب و مشکلات و راه حل.....
۳۰۳پدیده Flooding
۳۰۴Down Comer Backup Flooding
۳۰۴Foaming
۳۰۵پدیده Weeping
۳۰۵پدیده Entrainment
۳۰۶Corrosion
۳۰۶Sediment
۳۰۷مرحله سوم: تعیین فاصله بین سینی ها.....
۳۰۷مرحله چهارم: تخمین قطر برج (بر مبنای کسری از پدیده طغیان).....
۳۰۸مقطع بالایی برج.....
۳۰۹مقطع پایینی برج.....
۳۱۰مرحله پنجم: انتخاب الگوی جریان روی سینی (تعداد Pass).....
۳۱۱مرحله ششم: محاسبه سطح مقطع های اولیه.....
۳۱۳مرحله هفتم: بررسی سرعت پدیده Weeping.....
۳۱۳مقطع بالایی برج.....
۳۱۵مقطع پایینی برج.....
۳۱۶مرحله هشتم: بررسی افت فشار بخار بر روی هر سینی.....

۳۱۶	مقطع بالایی برج.....
۳۱۸	مقطع پایینی برج.....
۳۱۹	مرحله نهم: بررسی ارتفاع مایع و زمان اقامت مایع درون دانکامر.....
۳۱۹	مقطع بالایی برج.....
۳۲۱	مقطع پایینی برج.....
۳۲۱	مرحله دهم: تصمیم‌گیری در مورد جزئیات سینی، سطوح سوراخ نشده، فاصله سوراخ‌ها.....
۳۲۴	مرحله یازدهم: بدست آوردن مجدد درصد طغیان بر اساس قطر نهایی محاسبه شده برای برج.....
۳۲۴	مقطع بالایی برج.....
۳۲۵	مقطع پایینی برج.....
۳۲۵	مرحله دوازدهم: بررسی مقدار ماندگی مایع در فاز بخار (Entrainment).....
۳۲۷	تعیین ارتفاع برج.....
۳۴۶	فصل پنجم: شبیه‌سازی واحد بازیابی گاز مایع پالایشگاه میعانات گازی.....
۳۵۱	اهداف.....
۳۵۱	طرح شماتیک واحد بازیابی T1_LPG.....
۳۵۳	تفکیک کننده.....
۳۵۴	دسته بندی تفکیک کننده بر حسب تعداد فاز.....
۳۵۴	تفکیک کننده‌های دو فازی (Two Phase Separators).....
۳۵۴	تفکیک کننده‌های سه فازی (Three Phase Separators).....
۳۵۴	دسته بندی تفکیک کننده‌ها بر حسب چیدمان.....
۳۵۴	تفکیک کننده‌های افقی.....
۳۵۵	تفکیک کننده‌های عمودی.....
۳۵۶	تفکیک کننده‌های کروی.....
۳۵۸	دسته بندی تفکیک کننده‌ها بر اساس کاربرد و عملکرد.....
۳۵۸	Separators.....
۳۵۸	Scrubber.....
۳۵۸	Knock Out.....
۳۵۸	Flash Vessel.....
۳۵۸	Filter Separator.....
۳۵۸	Reflux Drum.....
۳۵۹	Surge Drum.....

۳۷۱کمپرسور
۳۷۵کمپرسور گریز از مرکز
۳۷۶کمپرسورهای پیچشی
۳۷۷کمپرسورهای رفت و برگشتی
۳۸۸ادوات منطقی
۳۹۳میکسر
۳۹۴جریان برگشتی
۴۳۴شبیه‌سازی واحد Topping (تقطیر) پالایشگاه میعانات گازی
۴۳۸اهداف
۴۳۹طرح شماتیک واحد Topping پالایشگاه
۴۵۵قسمت‌های مختلف کوره
۴۵۵Casing
۴۵۵Burner
۴۵۸دریچه‌های هوا
۴۵۹Tubes
۴۶۱Refractory
۴۶۲Stack
۴۶۴Economizer
۴۶۴Fan
۴۶۶Preheating System
۴۸۶فصل هفتم: شبیه‌سازی واحد شیرینسازی گاز ترش پالایشگاه
۴۹۰اهداف
۴۹۱شبیه‌سازی واحد شیرین‌سازی گاز
۴۹۶Packed برج‌های
۴۹۹Packing
۴۹۹Structured Packing
۵۰۰Random Packing
۵۰۱Support Plate
۵۰۲Liquid Distributor
۵۰۳Hold-Down Grid

۵۰۴	مرحل طراحی هیدرولیکی برج های Random Packing
۵۰۴	مرحله اول: موازنه جرم، خصوصیات فیزیکی اجزاء، دبی های فاز بخار و مایع و مشخصات جریان
۵۰۴	مرحله دوم: تعیین نوع، سایز و فاکتور Packing
۵۰۶	اندازه یا سایز Packing ها
۵۰۷	تعیین فاکتور Packing
۵۱۰	مرحله سوم: محاسبه افت فشار، سطح مقطع و قطر برج
۵۱۳	مرحله چهارم: محاسبه ارتفاع بستر پر شده
۵۲۹	Makeup
۵۳۷	فصل هشتم: آشنایی و شبیه سازی انواع راکتورهای شیمیایی
۵۳۷	اهداف
۵۳۸	انواع راکتورها بر اساس شرایط کارکرد
۵۳۸	راکتور ناپیوسته
۵۳۹	راکتور نیمه پیوسته
۵۴۰	راکتور پیوسته
۵۴۰	راکتور پلاگ یا لوله ای (PFR)
۵۴۱	راکتورهای مخزنی با همزن (CSTR)
۵۴۲	راکتورهای بستر ثابت
۵۴۲	راکتورهای بستر سیال
۵۴۴	راکتور CSTR
۵۵۴	انواع راکتور در نرم افزار Aspen Hysys
۵۵۴	راکتور Conversion
۵۵۴	راکتور Equilibrium
۵۵۴	راکتور Gibbs
۵۵۵	راکتور CSTR
۵۵۵	راکتور PFR
۵۶۰	راکتور PFR
۵۶۹	راکتور Conversion
۵۷۸	راکتور Gibbs
۵۸۹	Natural Gas Synthesis